

Zoektocht naar de Rode Pipo

„Iedereen moet toch wat kweken in zijn leven. Nou, ik kweek aardappelen”, zei Jan Lamse uit Colijnsplaat in 1981 tegen me voor een verhaal in deze krant. Hij kweekte zijn eigen aardappelrassen, waaronder in dat jaar de Rode Pipo.

door René Schrier

De Rode Pipo is een vrij bloemige aardappel met een rode schil en een wat zoete smaak. Een typisch streekproduct dat vooral in de omgeving van Colijnsplaat werd geteeld. Het was overigens niet de enige nieuwe aardappelsort die Lamse op de officiële aardappelrassenlijst wist te krijgen. In 1954 ontwikkelde hij al de Renova en in 1998 zou ook nog de Lafrita volgen. Maar de Rode Pipo is een verhaal apart. Toen op vrijdag 15 december 2006 de overlijdensadvertentie van Jan Johannes Lamse in de krant stond, prijkte niet voor niets onder zijn naam de tekst: ‘in leven kweker en aardappelhandelaar van de ‘Rode Pipo’’. Tegenwoordig zijn ze een vertrouwd beeld in de schappen van de supermarkten en de groenteboeren; de aardappels met een rode schil. In 1981 was dat anders. Vandaar ook de naam, die trou-

wens gewoon is afgeleid van rode pieper. Een grapje eigenlijk. Alleen, waar is de Rode Pipo gebleven? Een aantal jaren geleden kwam je ze nog wel eens tegen in de winkel. Ik kocht ze wel eens om friet van te bakken. Maar ik zie ze niet meer.

Tijd voor een zoektocht naar de Rode Pipo. Die begint - toevallig - vlakbij Colijnsplaat in augustus dit jaar op een perceel van de proefboerderij Rusthoeve, waar het Uien Innovatie en Kennis Centrum de jaarlijkse landelijke uien-dag houdt. Daar zit Luc Remijn, iemand die veel van uien weet, maar ook van aardappelen. Hij kent ze wel, de Rode Pipo's, maar volgens hem is het een eind gebeurd met de teelt. „Probeer het eens hier in de buurt bij de heren Van der Weele of Van Oeveren. Misschien telen zij nog Rode Pipo's.”

Eerst nog maar eens een beroep gedaan op internet. De zoekterm Rode Pipo brengt me naar aardappelgroothandel Jac. van den Oord bv te Ammerzoden. Maar aan de andere kant van de telefoonlijn klinkt het weinig hoopgevend: „Daar kunnen we kort over zijn. De Rode Pipo bestaat niet meer. Sinds een paar jaar is die aardappel niet meer te krijgen. Het was een aardappel die goed verkocht. Het is jammer, maar er is geen pootgoed meer.” Dat de Rode Pipo nog wel op de website van het bedrijf staat, is een teken dat die site dringend aan een update toe is.

In Kloetinge woont Arie Heijboer, die als hobby aardappelrassen kweekt. Misschien heeft die er wel Rode Pipo's tussen zitten. „Ik heb honderden aardappelrassen gehad. Er zijn wel 500 of 600 verschillende kruisingen. Het wordt me allemaal wat te veel. Daarom heb ik de oude verzame-

lingen opgeruimd. Daar kwamen ook ziektes in. Dat moet je niet hebben. Nee, de Rode Pipo heb ik niet. Maar misschien weet Guus Heselmans van Meijer in Kruiningen meer. Die houdt een genenbank van aardappelrassen bij.” „Inderdaad, dat doen we met een aantal bedrijven samen. Ieder bedrijf neemt een deel voor zijn rekening, zodat we geen dubbel werk hoeven te doen”, legt Heselmans uit. Maar de Rode Pipo zit er niet bij. Dat is dan weer jammer. „Waarschijnlijk is de aardappel dan niet meer bijzonder genoeg.” Heselmans weet wel een paar namen die me verder zouden kunnen helpen. Eén van hen is Jan van Loon, oud-aardappelkweker. Hij weet terug te vinden dat de Rode Pipo in 2008 voor het laatst is aangeboden voor de keuring. Het ging toen om een areaal van slechts vijf hectare. Van Loon weet veel van zogenaamde geni-

teurcollecties (collecties van bestaande rassen) en heeft het overzicht. Hij adviseert me mijn licht op te steken bij Agrico Research bv in Emmeloord. Die onderneming heeft een aardappeldatabank. En dat bedrijf houdt ook rassen in stand die ze eventueel ooit nog eens gemaakt kunnen hebben. „Maar ja”, voegt Van Loon eraan toe, „rassen in stand houden kost geld.” Aanvankelijk is een medewerker van Agrico Research positief: „Die zit wel in ons systeem, in de geniteurserie. Maar ik zal mijn licht eens opsteken bij een van onze kwekers.” Als ze terugbelt is ze minder positief. „Volgens mijn collega kweken we die al lang niet meer. Ooit is de Rode Pipo wel gebruikt als ouder.” Een andere tip van Van Loon is Peter Keijzer van aardappelkwekers Fobek BV uit Sint Annaparochie. Hij mailt een link naar de

■ Het voormalige bedrijf en woning van Jan Lamse uit Colijnsplaat staat er leeg en verlaten bij.

